

Тому в добу цифрових технологій постала потреба у використанні онлайн-сервісів у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів. Необхідність використання онлайн-сервісів в освітньому процесі є актуальною з огляду на об'єктивну вимогу в розв'язанні суперечностей між традиційним уявленням про методичний супровід освітнього процесу і запитам сучасного українського суспільства, що можна розв'язати за допомогою поєднання традиційної методики та інформаційних технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти. На актуальності цієї проблеми наголошують сучасні українські науковці. Так, зокрема О.Саган підкреслює необхідність «використання переваг організації «розумного» простору, мобільних додатків, вибір відкритих ресурсів, в тому числі освітніх, стало реаліями для всіх вікових категорій: від дошкільного віку до людей третього віку» [2, с. 435-440].

Отже, використання онлайн-сервісів для формування цифрової грамотності майбутніх вчителів початкової школи на уроках української мови займає важливе місце. Для підвищення цифрової компетентності необхідно застосовувати цифрові сервіси в усіх сферах життя, а саме: для спілкування та співпраці в повсякденному житті; для викладання та навчання. Під час освітнього процесу за допомогою цифрових технологій та інформаційних ресурсів можна створювати освітній контент, співпрацювати та спілкуватися, оцінювати знання й надавати зворотний зв'язок, здобувати цифрову освіту. Тому, щоб досягти очікуваного результату, майбутні вчителі повинні володіти інформаційно-цифровою компетентністю та цифровою грамотністю, сформованість яких сприятиме підвищенню ефективності навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Список використаних джерел

1. Колісниченко А. Впровадження цифрових технологій у процес навчання англійської мови: перешкоди на шляху до успіху. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії*: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернетконференції. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. С. 123-125.
2. Саган О.В. Цифрова дидактика реалії та перспективи. *Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 листопада 2020, м. Херсон). Херсон, 2020. С. 435-440.

ШЛЯХИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Марія Леснік, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Н. С. Казьмірчук, кандидатка педагогічних наук, доцентка
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

WAYS OF PATRIOTIC EDUCATION OF YOUNGER SCHOOL STUDENTS IN THE MODERN PRIMARY SCHOOL

Mariia Lesnyk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** У статті розкрито актуальність патріотичного виховання підростаючого покоління в умовах сьогодення, виокремлено шляхи патріотичного виховання молодших школярів, розкрито основні завдання та організаційні форми й методи для реалізації цих шляхів, зосереджено увагу на особливостях організації волонтерської діяльності у початковій школі та залученні до неї молодших школярів.*

***Ключові слова:** молодші школярі, шляхи патріотичного виховання, волонтерська діяльність, організаційні форми і методи.*

***Abstract.** The article reveals the relevance of patriotic education of the younger generation in today's conditions, identifies ways of patriotic education of younger schoolchildren, reveals the*

main tasks and organizational forms and methods for implementing these ways, focuses attention on the peculiarities of organizing volunteer activities in primary school and involving younger schoolchildren in it.

Key words: *younger schoolchildren, ways of patriotic education, volunteer activity, organizational forms and methods.*

Сьогодні народ України переживає надзвичайно складний період – відстоює суверенітет і територіальну цілісність своєї держави, її незалежність від загарбників. Російсько-українська війна впливає на всі процеси в державі, й на освіту також. Ми переконані, що серед виховних напрямів найбільш актуальним є патріотичне виховання, адже саме воно закладає основу для формування національної свідомості сучасних і майбутніх поколінь. На жаль, до сьогоднішнього часу українська освіта не мала переконливого, дієвого україноорієнтованого досвіду щодо патріотичного виховання дітей та молоді. До недавніх часів боялися взагалі терміну «національний», а «патріотичне виховання» реалізовувалося винятково в етнопатриотичному або неорядянському вимірі.

Узагальнюючи сучасні розвідки науковців ми вважаємо, що патріотичне виховання – це складова національного виховання, головною метою якого є становлення самодостатнього патріота України, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, який успадкував духовні й культурні надбання українського народу, увібрав в себе досягнення високої культури взаємин у сім'ї та суспільстві, сповнених поваги, турботи, любові до людей. Патріотичне виховання сприяє єднанню українського народу, зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави.

Ми переконані в тому, що лише цілісна, комплексна й систематична діяльність з патріотичного виховання у закладах освіти, починаючи із ЗДО і закінчуючи ЗВО, яка пронизує і навчальний процес, і позаурочну діяльність, і при цьому включає в охоплюють використання сучасних освітніх технологій може дати позитивний результат. Ми визначили такі дієві **шляхи патріотичного виховання молодших школярів:**

➤ Формування в учнів основ патріотизму засобами навчальних дисциплін школи I ступеня.

Основні завдання даного шляху: розширити рівень знань та уявлень про Україну (державну і народну символіку, рідну мову, свята, традиції й звичаї); сформувати усвідомлення своєї приналежності до українського народу, відповідальність перед своєю нацією.

Організаційні форми та методи роботи: бесіди, конкурси, вікторини, брейн-ринги патріотичного змісту, виховні життєві ситуації, «хвилинка добра», особливості змісту кожної навчальної дисципліни, навчальні проекти.

➤ Формування базових якостей патріотичної вихованості молодших школярів у процесі позаурочної роботи.

Основні завдання: викликати у дітей почуття любові, співпереживання до членів своєї сім'ї, поваги до старших членів родини, а також рідної школи, вулиці, міста, народу, людства; любов до Вітчизни, відданість, гордість за її минуле й сучасне.

Організаційні форми та методи роботи: патріотичні розповіді та бесіди, акції милосердя, ігри-подорожі, ігри патріотичного спрямування, творчі години та свята, конкурси, вікторини, усні журнали, родинні свята, заняття краєзнавчого/народознавчого гуртка, зустрічі з народними майстрами, екскурсії на виставки народних майстрів, до краєзнавчого музею і т.д.

➤ Використання проєктної технології у процесі патріотичного виховання молодших школярів.

Основні завдання: утвердження у свідомості та почуттях учнів патріотичних цінностей, гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства; готовність служити Батьківщині, формування активної громадянської позиції; набуття патріотичного досвіду.

Організаційні форми та методи роботи: міні-повідомлення, навчально-інформаційні, дослідницькі та практико-зорієнтовані проекти, написання листів та створення малюнків захисникам Вітчизни, зустрічі з нашими військовослужбовцями – захисниками України.

➤ Впровадження в освітній процес школи I ступеня інформаційно-комунікативних технологій, без яких неможливе навчання сучасних дітей.

Основні завдання: залучення учнів до пошукової діяльності спрямованої на збереження історичної пам'яті свого краю, пам'яток культури, вшанування визначних осіб регіону.

Організаційні форми та методи роботи: патріотично-просвітницька робота, вебквести патріотичного спрямування, відеоподорожі, відеоекскурсії.

➤ Використання волонтерської діяльності як засобу патріотичного виховання молодших школярів.

Основні завдання: збудження у дітей почуття емпатії, поваги до оточуючих людей, утвердження у свідомості учнів потреби в допомозі людям, яким вона необхідна.

Організаційні форми та методи роботи: бесіди, акції милосердя, благодійні ярмарки, організація театралізованих дійств і їх презентація у госпітальях, лікарнях, центрах реабілітації, сиротинцях і т.д.

У нашій статті хочемо дещо більше зупинитися на волонтерській діяльності, адже волонтерство є відносно новим явищем у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів. Для школи це новий вид діяльності як для керівників, так і для вчителів, учнів, їхніх батьків. На сьогодні, у період російсько-української війни волонтерська діяльність захопила велику кількість людей, які перебувають як в Україні, так і за її межами. Учні початкової школи мають можливість спостерігати як до волонтерської діяльності долучаються їхні батьки, родичі та знайомі, і бути активними учасниками волонтерського руху. Діти на сьогодні, як ніколи, є вмотивованими, як вчителями, так і своїми батьками до прояву людяності, співпереживання й надання допомоги передусім військовим, які захищають нашу Батьківщину, а також тим нужденним, які її вкрай потребують.

Вчителям важливо пояснювати учням, а також показувати на власному прикладі, що слова потрібно підкріплювати вчинками, зокрема, паралельно зі словами «я вдячний нашим захисникам» варто підкріпити волонтерською діяльністю, наприклад, передавши на передову військовим листи, малюнки, вірші та оповідання, смаколики, які зробили власноруч. На разі ми бачимо, що більшість шкіл України долучаються до проведення благодійних ярмарків.

Сфери діяльності можуть бути різними, тобто в наш час потребують допомоги тварини, які проживають в зоопарках, ті тварини, які залишилися без господарів, через те, що вони або загинули, або змушені були покинути свої домівки. Крім того, потребують волонтерської допомоги люди похилого віку, які залишилися теж сам на сам зі своїми проблемами і не можуть їх подолати через стан здоров'я, брак коштів.

Волонтерська діяльність приносить вигоду усім, як людям для кого вона організована, так і для людей, які до цієї діяльності долучаються, адже це дає можливість відчувати себе потрібним і корисним, здатним допомогти іншим, знайти нових друзів, а також отримати неоціненний емоційний відгук за зроблену добру справу.

Патріотичне виховання молоді стане реальним лише тоді, коли буде організовуватися цілеспрямовано, систематично і комплексно, із залученням органів влади, громадськості, закладів освіти та сім'ї. Ми вважаємо, що дотримання шляхів формування патріотичного виховання, які презентовані у цій статті, сприятиме достатньому рівню патріотичної вихованості молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Комарівська Н., Колеснік К., Казьмірчук Н., Імбер В. Підготовка вчителів початкових класів до морально-нормального виховання молодших школярів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця, 2023. 67. С.87-95.

2. Казьмірчук Н., Поліхун Р. Національне виховання майбутніх учителів початкових класів засобами декоративно-прикладного мистецтва. *Інклюзивна освіта як індивідуальна*

траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю /За ред.. О.А.Голюк. Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2019. Випуск 2. С. 61-66.

3. Козубавська І., Козубовський Р. Участь молодших школярів у волонтерській діяльності. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* 2019. Вип 1(44). С.71-73.

4. Олійник Н. А., Трачук Н. М. Праксеологічні аспекти професійної діяльності педагога. *Академічні студії. Серія «Педагогіка».* 2021. Вип. 3, ч. 1. С. 75-84.

4. Kolesnik K., Oliinyk N., Komarivska N., Kazmirchuk N., Imbek V. Future-Teacher Soft Skills Development in the Context of Ukraine's Integration into the European Higher Education Area. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research.* 2023. Vol. 22, №. 2. P. 413-431.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анна Лінкевич, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Н.Л. Годосієнко, кандидатка педагогічних наук, доцентка
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

DEVELOPMENT OF CREATIVE SKILLS CHILDREN OF YOUNGER SCHOOL AGE IN THE PROCESS OF ARTISTIC ACTIVITY

Anna Linkevich, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. В статті розкриваються особливості художньої діяльності як засобу творчого розвитку особистості дитини, що підтверджує необхідність широкого застосування мистецтва в освітньому процесі початкової школи з метою вдосконалення творчих здібностей та формування загальної естетичної культури молодших школярів. Автор статті презентує прийоми використання різних видів мистецтва з дітьми.

Ключові слова: художня діяльність, мистецтво, творчі здібності, молодший шкільний вік.

Abstract. The article reveals the peculiarities of artistic activity as a means of creative development of a child's personality, which confirms the need for wide application of art in the educational process of primary school in order to improve creative abilities and form the general aesthetic culture of younger schoolchildren. The author of the article presents methods of using various types of art with children.

Key words: artistic activity, art, creative abilities, primary school age.

Одним з найбільш пріоритетних напрямів реформування сучасного національного виховання, постає забезпечення можливостей духовного самовдосконалення, формування як інтелектуального, так і культурного потенціалу особистості, як визначено у Державній Національній програмі «Освіта» Україна ХХІ століття. Значну роль в цьому процесі відіграє мистецтво, зокрема, візуальне, яке в образно-кольоровій формі узагальнює та відображає емоційний досвід й естетичне ставлення особистості до життя; розвиває та розкриває психолого-педагогічні основи формування естетичного відношення дітей до різних видів мистецтва у процесі художньо-творчої діяльності.

Як особливий спосіб образного засвоєння навколишнього світу, складова духовного життя людини і усього суспільства мистецтво відіграє важливу роль як невід'ємна складова загальної культури народу. У напрямі розвитку сучасних концепцій освіти, в умовах гуманізації та демократизації суспільства поступово зростає соціальна роль всебічно